

[A. C. Mortensen.]

ogsaa inden for Statsvirksomhederne, bliver det vist færre og færre, der ikke har effektivt Arbejde i den Tid, de møder til Tjeneste.

Men der er navnlig een Gruppe af Tjenestemænd, jeg gerne vilde henlede Kommissionens Opmærksomhed paa, og det er Sindssygehospitalernes Plejersonale. Dette Personale har stadig 10 Timers Arbejde, ogsaa ud fra den Betragtning, at deres Tjenestetid ikke er effektiv, men det er sikkert saa urigtigt som noget. Der er vel faa Tjenestemænd, der uafbrudt skal have deres Nerver saadan spændt, som de Folk, der til Stadighed omgaas de sindssyge. Lovgivningsmagten har da ogsaa erkendt, at Plejernes Gerning er noget af det mest opslidende, der eksisterer inden for Statstjenesten, idet man ved Tjenestemandsløven af 1931 gennemførte en Bestemmelse om, at Plejerne skal tage deres Afsked, naar de er 60 Aar. Man regner med, at saa er de opslidt.

Det havde efter min Mening været bedre, at man for længe siden havde gennemført 8 Timers Dagen for dem, saa havde det maaske ikke været nødvendigt at forlange, at de skal tage deres Afsked i 60 Aars Alderen. Jeg haaber imidlertid, at Resultatet af Kommissionens Arbejde maa blive, at 8 Timers Dagen gennemføres for Plejersonalet. Jeg ved vel, at det kan være svært nok at skaffe Pengene hertil, efter som Landstinget nægter at bevilge de nødvendige Skatter til Dækning af de Udgifter, som det er med til at vedtage; men dette umulige Standpunkt kan Landstinget vel ikke blive ved at opretholde.

Samtidig henstiller jeg, at man afskaffer det urimelige Kost- og Logisystem for Plejersonalet og lader det blive en frivillig Sag, om disse Tjenestemænd vil købe deres Kost og Logi hos Staten eller andre Steder. Kost- og Logisystemet er et Rudiment, der er bevaret fra tidligere Tider, dengang man fandt det unødvendigt, at de Folk, der skulde pleje de sindssyge, havde nogen som helst Uddannelse. Da fæstede man simpelt hen unge Karle og Piger og satte dem lige ind at pleje sindssyge, Man fæstede dem, som Landmanden fæster sine Medhjælpere, for Kost og Logi og en mindre Pengeløn. Naar den Dag saa

kom, da de ønskede at stifte Hjem, maatte de søge andre Steder hen.

I den nyere Tid har man erkendt, at det er nødvendigt, at de Folk, der skal pleje de sindssyge, har en grundig Uddannelse; nu antager man Elever, og først efter flere Aars Uddannelse bliver de Plejere. Men derved er Plejersonalet blevet en Stand og bør behandles som saadan og ikke som Tyende, man fæster for Kost og Logi og et mindre Pengevederlag. Derfor haaber jeg, at man vil imødekomme Plejernes Ønske om, at de faar samme Stilling som andre Tjenestemænd, baade med Hensyn til dette Kost- og Logisystem og med Hensyn til Arbejdstiden.

Endelig vil jeg gerne lægge et godt Ord ind for en Bevilling paa 50 000 Kr. til Nybyggere paa Heden. Nu vil man formodentlig sige, at min Tale gaar jo kun ud paa at stille Krav til Statskassen, og det er jo rigtigt. Det er jo næsten altid saadan med de Krav, der lyder her fra denne Talerstol ved Finanslovbehandlingen, men jeg bærer mig dog i hvert Fald ikke saadan ad som Venstremændene, der plejer at møde heroppe i Række og Geled og kræve nye Udgifter og saa bagefter rejser ud i Landet og skælder ud over de store Skatter.

Det er Hedeselskabet, der har henstillet til Landbrugsministeriet at søge gennemført en Bevilling paa 50 000 Kr. til Hedeopdyrkere. Naar denne Bevilling er foreslaaet, er det, fordi Nybyggerne paa Heden som Regel ikke kan faa Del i det Tilskud, der gives efter Grundforbedringsloven til Arbejdsløn — jeg forudsætter, at man bliver enig om at faa Grundforbedringsloven sat i Kraft igen. De kan ikke faa Del i dette Tilskud, fordi de som Regel selv udfører Arbejdet, men derfor er Hedeopdyrkerne alligevel i høj Grad med til at dæmpe op imod Arbejdsløsheden, og jeg skal bevise det med nogle Tal.

Hedens Opdyrkning var jo et Problem, som Regeringerne beskæftigede sig stærkt med allerede i det 18de Aarhundrede, men uden Held. Først efter Hedeselskabets Stiftelse i 1866, altsaa over hundrede Aar senere, begynder man at lære Metoderne, men det er dog først fra Aarhundredskiftet, at Opdyrkingen har rigtig taget Fart. Først da Hedeselskabet fik lært Hedebrugerne at anvende Kalk og Kunstgødning til Kulture-